

PARTIJ VAN DE ARBEID
Afdeling Noordwijkerhout/De Zilk

Iedereen telt mee!

Verkiezingsprogramma 2014 – 2018

Inhoud

Voorwoord.....	3
1. Werk en inkomen.....	4
2. Economie	5
4. Onderwijs, jeugd en zorg	7
5. Ruimte en wonen	8
6. Een veilig dorp.....	9
7. Sport en cultuur.	10
8. Natuur, milieu, landschap en verkeer	11
9. De financiën	13
10. Het lokale bestuur	14

Voorwoord

Met veel inwoners van onze gemeente gaat het goed. We leven in een rijk deel van de wereld, in een rijk land en in een welvarend dorp. Maar we sluiten onze ogen niet voor problemen die zich toch ook in onze gemeente voordoen. Armoede, eenzaamheid, uitsluiting en anonimiteit komen ook hier voor. Niet iedereen in onze gemeente heeft dezelfde kansen om iets van het leven te maken. Om al deze redenen is een Partij van de Arbeid in de raad van Noordwijkerhout ook in 2014 en volgende jaren nog hard nodig. Een partij die staat voor sociaaldemocratische idealen, zoals werk voor iedereen, een eerlijk inkomen, zorg voor hen die het niet alleen redden, goed onderwijs voor alle kinderen, een betaalbare goede woning en een veilige, fijne buurt.

Vanaf 2002 maakt de PvdA deel uit van de coalitie. Niet omdat we zo'n grote partij zijn in Noordwijkerhout, niet omdat we een machtsfactor van betekenis zijn, maar omdat anderen ons er graag bij willen hebben en wij zelf ook graag deelnemen aan een coalitie, uiteindelijk de club die aan de bestuurlijke knoppen zit. Dat doen we dus al 12 jaar lang. De samenwerking in de coalitie is ons die 12 jaar goed bevallen en met respect voor de onderlinge verschillen tussen de partijen is er veel bereikt. En natuurlijk, dan doe je af en toe water bij de wijn als er keuzes gemaakt moeten worden. Niet altijd en overal kun je in coalitieland je zin krijgen. Maar, om met Hans Spekman te spreken: met aan de kant staan bereik je als politieke partij geen idealen.

In dit verkiezingsprogramma verwoorden we welke keuzes er vanuit de PvdA lokaal worden gemaakt en wat dit betekent voor de komende raadsperiode. Vanuit onze waarden en onze sociaaldemocratische visie. Dat betekent niet dat we onze ogen sluiten voor de realiteit. De financiële crisis gaat niet voorbij aan de lokale overheid; veel bezuinigingen zijn al doorgevoerd maar er komt meer op ons af. Hoe de bezuinigingen bij het rijk worden doorvertaald naar de gemeenten, hoe de decentralisaties doorwerken in het lokale beleid is allemaal nog onzeker.

Maar grote veranderingen zijn op komst en de verantwoordelijkheid van de lokale overheden wordt, vooral in het sociale domein, vele malen groter dan nu al het geval is. Ongetwijfeld zullen keuzes gemaakt moeten worden. De PvdA wil daarover kunnen meepraten, invloed aanwenden en verantwoordelijkheid nemen.

Daarom is een aanwezigheid van de PvdA in de raad, en graag met zo veel mogelijk zetels, in het belang van de inwoners van Noordwijkerhout.

1. Werk en inkomen

Houvast en vooruitgang

Werk is wat de PvdA betreft de beste manier om inkomen te verwerven. Werk heeft ook invloed op het kunnen meedoen in de samenleving en op de individuele ontwikkeling. Alles moet erop gericht zijn mensen die langdurig aan de kant staan of zich nieuw melden op de arbeidsmarkt (jongeren, vrouwen en gehandicapten) aan het werk te krijgen. Wat de PvdA betreft: iedereen die kan werken werkt of volgt onderwijs om te kunnen werken. Mensen die niet in staat zijn om te werken, verdienen onze steun via een goede inkomensondersteuning.

Ten aanzien van werk wil de PvdA voor de komende raadsperiode het volgende:

- kinderopvang aanbieden aan moeders met een bijstandsuitkering waardoor ze zich kunnen (bij)scholen voor de arbeidsmarkt;
- waar mogelijk, voldoende stageplekken en werkervaringsplaatsen aanbieden binnen de gemeentelijke organisatie; bij sollicitaties wordt, bij gebleken geschiktheid, voorrang gegeven aan langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten;
- bij het gunnen van gemeentelijke opdrachten wordt het criterium dat de aannemende partij een optimale inzet pleegt op de inzet van langdurig werklozen, jongeren en arbeidsgehandicapten zwaar meegewogen;
- bijstandsgerechtigden actief helpen bij het vinden van werk; vanuit de mogelijkheden van elke bijstandsgerechtigde kijken we naar de aansluiting op de arbeidsmarkt en wat er nodig is (scholing of stage) om die aansluiting te verbeteren;
- mensen met een WSW indicatie werken zoveel mogelijk in reguliere banen; we gaan uit van wat iemand kan; voor wie niet kan werken in een reguliere baan bieden we een beschermde arbeidsplaats binnen het WSW bedrijf;
- voor ZZP'ers die schulddienstverlening nodig hebben, geldt niet meer de voorwaarde dat zij hun bedrijf stop zetten; ZZP'ers komen in aanmerking voor het minimabeleid.

Een inkomen zorgt voor zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creëert kansen. Juist in deze tijd van economische malaise willen we kwetsbare mensen blijven ondersteunen.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- het handhaven van de lokale regelingen op het gebied van kwijtschelding, de (aanvullende) ziektekostenverzekering en de bijzondere bijstand;
- gezinnen met kinderen die een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum attent te maken op het recht op financiële ondersteuning om aan sportieve, educatieve en culturele activiteiten te kunnen deelnemen; ook een gratis computer eens in de 6 jaar blijft voor deze groep beschikbaar;
- naast de woningbouwcorporaties worden met daarvoor in aanmerking komende bedrijven en instellingen convenanten gesloten om problematische schulden en huisuitzettingen te voorkomen;
- met maatschappelijke organisaties en kerken maakt de gemeente afspraken hoe mensen die zij wel, maar de gemeente nog niet kent, kunnen worden geholpen;
- een goede schulddienstverlening (met budgetbeheer) voor mensen met betalingsproblemen; wachtlijsten bij de schulddienstverlening is uit den boze; binnen maximaal vier weken start het traject voor schulddienstverlening; waar mogelijk worden werkgevers hier ook bij betrokken;

- mensen met een arbeidsbeperking mogen niet onder het wettelijk minimumloon betaald worden; ook voor deze groep is het uitzicht om door te groeien naar de CAO-schalen belangrijk;
- de voedselbank is blijkbaar noodzakelijk; onderzocht moet worden of grond (door de gemeente) beschikbaar kan worden gesteld aan de gebruikers van de voedselbank; zij kunnen daarop zelf groente en fruit telen; wat overblijft, kan door de voedselbank worden uitgedeeld.

2. Economie

Vitaal en duurzaam

Economische groei genereert banen en dus werk. En werk is belangrijk voor onze inwoners. Noordwijkerhout moet aantrekkelijk zijn voor bedrijven en ze horen zich er thuis te voelen. Daarom zorgen we voor een mooie, goed onderhouden en veilige gemeente, die goed bereikbaar is en waar onderwijs, overheid en bedrijfsleven nauw samenwerken. Het is belangrijk dat ondernemers kunnen ondernemen en niet verzand raken in bureaucratie. Ons centrum staat onder druk vanwege de leegstand. Door de crisis is er ook in de bollensector het nodige gaande. Beide aspecten verdienen de komende raadsperiode extra aandacht. Hoewel met name de markt hier aan zet is faciliteert de overheid op creatieve wijze.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- de gemeente ondersteunt actief de ondernemers in activiteiten die ons centrum aantrekkelijk maken;
- het centrum is schoon en aantrekkelijk; aan het beeldkwaliteitsplan voor het centrum wordt uitvoering gegeven o.a. door middel van handhaving;
- het winkelcentrumgebied blijft op de vrijdagavond en zaterdag gesloten voor autoverkeer;
- aanpak van de winkelleegstand waarbij, naast het al ingezette ruimtelijke ordeningsinstrument, onderzoek wordt gedaan naar de inzet van maatregelen zoals re-allocatiesubsidie, leegstandsverordening en leegstand tax;
- voldoende fietsstallingsmogelijkheden en oplaadpunten in het centrum voor de elektrische fiets;
- het centrum verdraagt geen concurrerende detailhandel op de bedrijventerreinen of in het buitengebied;
- starters wordt het makkelijker gemaakt om een kleinschalig bedrijf aan huis te beginnen onder nader te formuleren randvoorwaarden;
- voor onze regio blijft het in standhouden van voldoende areaal voor, en ontwikkelingsmogelijkheden van de bollensector conform het ISG, uitgangspunt;
- het bloemencorso blijft in Noordwijkerhout;
- een herbestemming van ongebruikte, bouwkundig in goede staat verkerende, bedrijfspanden in het buitengebied is onder voorwaarden bespreekbaar;
- het Oosterduinse Meer is van belang voor de recreatie: de waterkwaliteit is al jaren een punt van zorg; er worden maatregelen getroffen waardoor op natuurlijke wijze, bijvoorbeeld door het verbeteren van de doorstroming en/of ecologisch beheer (bijv. via het uitzetten van quaggamosselen), wederom gezwommen kan worden in het Oosterduinse Meer.

3. Zorgen voor meedoen

Voor als je een zetje in de rug nodig hebt...

Zorg is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De PvdA vindt dat, ondanks de bezuinigingen en ondanks het toenemend aantal mensen met een ondersteuningsvraag, er hulp moet zijn voor de mensen die dat het hardst nodig hebben. Draagkracht is voor de PvdA een leidend principe. Eigen bijdragen voor zorg dienen inkomensafhankelijk te zijn. Iedereen moet gewoon in de eigen wijk kunnen blijven wonen, ook als men ouder wordt of gehandicapt raakt. Zorgmedewerkers moeten weer 'aanklampbaar' en zichtbaar zijn in de wijk.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- het is belangrijk dat zorg en welzijnsteams dichtbij de mensen beschikbaar zijn;
- er worden voldoende levensloopbestendige woningen gebouwd; ook kleinschalige woonvormen horen daarbij;
- opname en verblijf in woonzorgcentra en verpleeginstellingen moet mogelijk blijven; uitgangspunt blijft het aanbieden van deze zorgfuncties binnen onze kernen;
- de gemeente denkt mee over initiatieven die leiden tot invoering van een buurtbus.

Voorzieningen op maat

Als het niet lukt zelfstandig te wonen omdat je op de één of andere manier daarbij beperkt wordt, bijvoorbeeld omdat je niet kunt lopen of omdat je je eigen huis niet kunt schoonmaken, wordt samen met de klant gezocht naar een oplossing. Omdat bij iedereen de situatie anders is volstaat daarbij geen kant en klaar recept. Maatwerk is nodig.

Dit betekent voor de PvdA voor de komende raadsperiode:

- dat het eenvoudiger moet worden om aan een noodzakelijke voorziening te komen; minder regels, meer direct contact met degene die zorg vraagt; we investeren in het gesprek vooraf;
- er wordt niet alleen gekeken naar hulpvragen, maar ook naar welzijn en eenzaamheid;
- de PvdA is voor een persoonsgebonden budget (PGB); dat kan in verschillende vormen; fraude met PGB's pakken we hard aan;
- extra aandacht voor jeugdige gehandicapten; waar mogelijk worden zij gesteund bij het voltooien van hun studie, deelname aan sportieve en culturele activiteiten, het vinden van werk en moet de individueel aangepaste vervoersvoorziening mogelijk blijven;
- de gemeente ondersteunt zorgvragers in het opkomen voor hun belangen; de ouderenbonden en het platform voor gehandicapten (SPGN) vervullen daarbij een belangrijke rol;
- geld dat bedoeld is voor voorzieningen of begeleiding moet daar ook aan besteed worden; eventuele overschotten worden in een geoormerkt fonds gestort;
- de gemeente gaat daar waar mogelijk in overleg met de zorgverzekeraars, zorgaanbieders, enz. om te bereiken dat de bureaucratie voor de cliënt afneemt.

Mantelzorgers

Van alle zorg die wordt verleend, wordt ongeveer 80 procent gedaan door mensen die daarvoor niet betaald krijgen: de mantelzorgers. Het helpen en verzorgen van iemand van wie je houdt is natuurlijk geweldig. Maar vaak is het ook ontzettend zwaar. Om mantelzorgers te helpen en af en toe rust te geven is het ondersteunen van mantelzorgers voor de PvdA een speerpunt

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- mantelzorgondersteuners krijgen extra capaciteit om mantelzorgers op te zoeken en te helpen met praktische oplossingen;
- bij re-integratieverplichtingen wordt rekening gehouden met mantelzorgtaken;
- verlichting van de mantelzorg via bijvoorbeeld logies in het weekend wordt ondersteund.

4. Onderwijs, jeugd en zorg

De jeugd heeft de toekomst!

Onderwijs

Voor de PvdA staat centraal dat kinderen zich optimaal moeten kunnen ontwikkelen zowel in de thuissituatie als op school en kinderopvang. Passend onderwijs moet er voor zorgen dat zoveel mogelijk kinderen binnen het reguliere onderwijs blijven. Slechts in zeer beperkte mate kunnen kinderen met leer- en gedragsproblemen nog geplaatst worden bij het speciaal onderwijs.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- dat de gemeente en het onderwijsveld de zorg om het kind op elkaar afstemmen; er wordt overlegd met scholen en belanghebbenden om kinderen met problemen passende hulp te kunnen bieden;
- op scholen moeten kinderen zich veilig voelen en leraren moeten toegerust zijn om problemen, die kinderen in hun ontwikkeling bedreigen, te herkennen om samen met de ouders passende hulp hiervoor in te schakelen;
- kinderen moeten veilig naar school kunnen fietsen of lopen, met of zonder ouders;
- pesten en discriminatie worden niet getolereerd op school en er moet beleid zijn om dat tegen te gaan.

Jeugd en zorg

Het hele scala van jeugdbeleid inclusief de jeugdzorg van 0-23 jaar is vanaf 2015 de verantwoordelijkheid van de gemeente. Met name de transitie van de jeugdzorg van de provincie naar de gemeente moet zo geruisloos mogelijk tot stand worden gebracht. Kinderen en jeugdigen die nu onder de jeugdzorg vallen worden overgenomen door de gemeente zonder onderbreking van de behandeling. Preventief jeugdbeleid is van groot belang om in een zo vroeg mogelijk stadium problemen in de ontwikkeling te herkennen en aan te pakken voordat het gaat escaleren. Samenwerking van instanties, organisaties en scholen is van cruciaal belang. De gemeente moet hier de regie over voeren.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- de gemeente zorgt voor een ononderbroken keten van jeugdbeleid van 0-23 jaar, dus vanaf het consultatiebureau tot en met het voortijdig schoolverlaten;
- de zwaardere jeugdzorg wordt in regionaal verband geregeld;
- door goede samenwerking wordt per gezin 1 plan van aanpak gerealiseerd onder verantwoordelijkheid van 1 gezinscoach;
- vroegtijdige signalering van problemen bij de ontwikkeling van kinderen is van groot belang;
- het Centrum voor Jeugd en Gezin moet een spilfunctie vervullen bij de aanpak van gesignaleerde opgroei problemen;
- de gemeente moet een actief anti-alcohol en -drugsbeleid voor jongeren voeren;
- jeugd- en jongerenwerk moeten blijven voortbestaan vanuit het oogpunt van preventief jeugdbeleid:
- De leerplichtwet wordt strikt nageleefd; spijbelen, ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten worden voortvarend aangepakt;
- huiselijk geweld en kindermishandeling moeten worden aangepakt; meldpunten hiervoor moeten publiekelijk onder de aandacht gebracht worden zodat ze bekend zijn.

5. Ruimte en wonen

Samen wonen en leven in goede, betaalbare huizen in een duurzame omgeving

Noordwijkerhout is een aantrekkelijke plaats om te wonen. Dicht bij strand en duin, goed geoutilleerd centrum, rijk verenigingsleven en dicht bij de grote steden. In potentie is er nog ruimte ons woningbestand met ca. 10% uit te breiden. Dat is om vele redenen een goede zaak, maar wel met aandacht voor de kwaliteit, de levensloopbestendigheid, betaalbaarheid en specifiek ook voor de woonomgeving.

Dit betekent voor de PvdA voor de komende raadsperiode ten aanzien van het wonen:

- een gevarieerd woningaanbod: zowel koop als huur, duur en goedkoop, met dien verstande dat het woningbestand tenminste voor 30% uit sociale woningbouw bestaat;
- prioriteit geven aan bouwprojecten met een mix van woningen voor jong en oud, huur en koop, om de vitaliteit van de wijken te behouden;
- om mensen langer zelfstandig te laten blijven wonen, moeten bij nieuwbouw alle woningen levensloopbestendig worden gebouwd; bij aanpassingen van de bestaande woningvoorraad in de huursector is levensloopbestendigheid uitgangspunt;
- zorgen voor een goed en samenhangend aanbod van voldoende woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen voor Noordwijkerhout, met in dat verband een derde voorziening voor woon- en zorg in of dicht bij het centrum;
- bevorderen van kleinschalige geclusterde woonzorg arrangementen binnen de kernen voor groepen ouderen en gehandicapten die zorg thuis nodig hebben;
- het bouwen van meergeneratiewoningen wordt gestimuleerd en niet door regelgeving gehinderd;
- het verlenen van mantelzorg wordt een nieuw criterium waar rekening mee wordt gehouden bij woningtoewijzing;
- bij nieuwbouwplannen is duurzaamheid een leidend criterium voor de gemeente; stevig moet worden ingezet op energiebesparing.

Ten aanzien van de woonomgeving wil de PvdA voor de komende raadsperiode:

- NoordwijkerHOUT doet zijn naam eer aan en investeert nog meer in forse boombeplanting en veel openbaar groen in de bebouwde kom;
- bij nieuwbouw voldoende aandacht voor bewegings- en speelruimte voor kinderen;
- het ophogen van de parkeernorm naar 2 parkeerplaatsen per woning;
- binnen de bebouwde kom wordt met de grootste zorgvuldigheid gebouwd met oog voor de historie, de omgeving en rekening houdend met de omwonenden;
- gezichtsbepalende panden en/of gevels worden via ruimtelijke ordeningsinstrumenten en het monumentenbeleid beschermd.

Voor de komende raadsperiode wil de PvdA t.a.v. het buitengebied:

- graslanden die waardevol zijn vanuit natuur, landschap en cultuurhistorisch perspectief behouden;
- er fors wordt ingezet op het tegen gaan van de verrommeling van ons buitengebied: het kan niet zijn dat we in de ISG de openheid van het gebied tot doel verheffen en via vergunningen en ontheffingen dat beleid aan de achterkant uithollen;
- het bedrijventerrein Delfweg wordt omzoomd met hoge afschermdende beplanting zodat het terrein aan het zicht vanaf de openbare weg wordt onttrokken;
- lokaal en regionaal initiatief stimuleren dat leidt tot een meer natuurlijke uitstraling van ons buitengebied (bv meer hagen, laanbeplanting);
- beleid ontwikkelen ten aanzien van de plekken waar Ruimte voor Ruimtewoningen en de Greenportwoningen in het buitengebied zijn toegestaan.

6. Een veilig dorp

Veilig voelen, veilig zijn

Noordwijkerhout staat bekend als een gemeente waar het goed toeven is, zowel voor de bewoners als voor bezoekers en toeristen. Het criminaliteitsbeeld laat zien, dat er ook sprake is van een veilige gemeente al baart het aantal inbraken ons zorgen. Politie en brandweer nemen de belangrijkste plaats in bij de zorg voor onze veiligheid. De organisatie van beide corporsen vindt plaats in groter regionaal verband, terwijl de uitoefening van beider taken vooral een lokale aangelegenheid is. De gemeentelijke opsporingsambtenaren dragen eveneens bij aan de veiligheid. Dit heeft alleen kans van slagen als ook bewoners hierbij betrokken zijn. De gemeente faciliteert deze betrokkenheid. Wanneer het om veiligheid gaat wil de PvdA preventie waar dat kan en hard ingrijpen waar het moet.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- het veiligheidsbeleid gaat over afstemming, samenwerking en een goede balans tussen voorkomen (preventie) waar het kan en handhaven (repressie) waar dat moet;
- het aantal inbraken is onacceptabel; de gemeente start samen met de politie een campagne om in samenwerking met de inwoners het aantal inbraken drastisch omlaag te brengen;
- er komt een gezamenlijke aanpak van woningbouwcorporatie(s), brandweer, gemeente, politie en anderen om aantasting van het woongenot door woonoverlast, illegale bewoning en ongecontroleerde woningsplitsing te voorkomen;
- het doen van aangifte wordt eenvoudiger gemaakt; na aangifte wordt de aangever op de hoogte gehouden van het verloop;

- als iemand in onze dorpen rottigheid uithaalt, word je herkend, gekend en aangepakt;
- er wordt opgetreden tegen alcoholmisbruik onder jongeren; ouders hebben hierin een eerste verantwoordelijkheid; er wordt streng gehandhaafd op de leeftijdsgrens bij het verkopen van drank door winkeliers en horecaondernemers;
- vergroten van de deskundigheid van professionals op het gebied van veiligheid en de aanpak/signalering van huiselijk geweld, kindermishandeling, het (h)erkennen van eer gerelateerd geweld en de aanpak van geweld tegen homo's;
- binnen de regionale organisaties van politie en brandweer dienen de lokale belangen van Noordwijkerhout steeds de nodige aandacht te krijgen.

7. Sport en cultuur.

Voor iedereen toegankelijk!

Sport

Sport is belangrijk in een lokale gemeenschap. Het is een middel om mensen te binden, gezond te houden en te activeren. De PvdA is blij met de belangrijke functie die sportverenigingen in de Noordwijkerhoutse samenleving hebben. Dit verdient waardering en ondersteuning.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- de gemeente ondersteunt de sportverenigingen met een goed accommodatiebeleid en het subsidiëren van jeugdleden;
- er moet een goede samenwerking komen tussen scholen en sportverenigingen zodat leerlingen de gelegenheid krijgen om met diverse takken van sport kennis te maken;
- de sportcoach moet de verbinding school en sportverenigingen bevorderen;
- overgewicht en bewegingsarmoede moeten worden bestreden door speciale programma's, voorlichting en sportstimulering;
- deelname aan sportactiviteiten moet voor elk kind mogelijk zijn ongeacht het inkomen van de ouders; financiële ondersteuning is mogelijk in het kader van minimabeleid;
- ook voor ouderen moeten via de beweegcoach sportactiviteiten aangeboden worden om in beweging te komen en te blijven;
- scholen, die dat willen, moeten in de gelegenheid worden gesteld tegen gereduceerd tarief gebruik te maken van het zwembad.

Kunst en cultuur.

Kunst en cultuur nemen een belangrijke plaats in want het bepaalt mede de identiteit van de lokale gemeenschap. Noordwijkerhout heeft diverse verenigingen op het gebied van muziek en toneel en carnaval. De gemeente neemt verantwoordelijkheid voor monumenten-, bibliotheek-, kunst- en cultuurbeleid.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- er moet meer aandacht komen voor kunst en cultuur door een stimuleringsfonds voor kunst in te stellen en gemeentelijk kunstbeleid te ontwikkelen;
- cultureel en creatief ondernemerschap moeten aangemoedigd worden;
- culturele en kunstactiviteiten moeten voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn;
- de bibliotheek moet een ontmoetingsplek zijn van culturele en educatieve activiteiten en aan de behoeften van deze tijd voldoen met nieuwe media;

- de subsidie voor cultuur- en kunstonderwijs op basisscholen moet gehandhaafd blijven;
- in het kader van de verdere regionalisering moet worden onderzocht of met de buurgemeenten kan worden samengewerkt op het terrein van kunst en cultuur.

8. Natuur, milieu, landschap en verkeer

Schoon, duurzaam en mooi

Milieu

De invloed van de lokale politiek op de kwaliteit van het milieu lijkt beperkt. De grote stappen moeten worden gezet door de regionale, rijks en Europese overheid. Maar binnen de beperkte invloedssfeer zijn er mogelijkheden.

Ten aanzien van milieu wil de PvdA in de komende raadsperiode:

- dat in het kader van duurzaamheid de gemeente met alle relevante partijen in overleg gaat om te zien waar een beperking van het energiegebruik aan de orde kan zijn, rekening houdend met de neveneffecten; te denken valt aan straatverlichting, feestverlichting, aanlichten van gebouwen, verlichting van kantoren; daarnaast neemt de gemeente zelf maatregelen om het energiegebruik binnen haar eigen organisatie te minimaliseren;
- bij nieuwbouwplannen is duurzaamheid een leidend criterium voor de gemeente; woningen zijn extreem energiezuinig;
- het huidige woningbestand wordt energiezuiniger, bijvoorbeeld door in de prestatieafspraken met woningcorporatie(s) duurzaamheid als doel op te nemen;
- openbare ruimte beheren we natuurlijk en ecologisch door ecologisch bermbeheer, variatie in beplanting van perkjes en groenstroken en een gematigd kapbeleid; bescherming van de biodiversiteit is hierbij belangrijk;
- huishoudens blijven hun afval gratis bij het afvalscheiding station afgeven om illegale stort te voorkomen.

Landschap:

De PvdA zal scherp zijn op borging van de openheid van ons landschap. Dat neemt niet weg dat een groene inrichting (hoge bomen met ondergroei) soms gewenst kan zijn op die plaatsen waar bedrijvigheid een inbreuk is op die openheid.

Er moet aandacht zijn voor historisch landschap met bijbehorende bebouwing,

Verkeer

Nog steeds verplaatsen te veel mensen zich binnen de bebouwde kom per auto. Dat is jammer. Dat kan anders maar is moeilijk afdwingbaar. Daarom gaat onze aandacht vooral uit naar bescherming van de zwakke verkeersdeelnemers. Waar het gaat om een goede bereikbaarheid van onze omgeving en de rest van Nederland zijn, indien aantoonbaar nodig, maatregelen op regionaal niveau aan de orde. Het accent moet daarbij liggen op plaatselijke doorstromingsmaatregelen. Alleen als er aantoonbaar zeer positieve effecten zijn te bereiken en natuur en landschap niet bovenmatig worden aangetast is nieuwe infra bespreekbaar.

Voor de komende raadsperiode is voor de PvdA het onderstaande van belang:

- de noordelijke ontsluitingsweg Greenport lijkt voor Noordwijkerhout niet direct van wezenlijk belang; aanleg betekent ook een aanzienlijke aantasting van natuur en landschap; eerst bij een zeer aantoonbaar positief verkeerskundig effect spreekt de PvdA zich uit over de wenselijkheid van deze verbinding;
- geen verdubbeling van de N206 door Noordwijkerhout, dus ook niet bij extra woningbouw bij Valkenburg e.o., zolang sprake is van bovengrondse ligging;
- de veiligheid op de N206 is ook een punt van zorg; het aanbrengen van LED-verlichting kan bijdragen aan de nachtelijke veiligheid;
- de grote snelheidsverschillen tussen fiets en bromfiets/scooters op de fietspaden binnen de gemeentegrenzen zijn gevaarlijk groot; óf bromfietsen en scooters gaan naar de rijbaan of er komt een permanente en strikte handhaving;
- er komt voldoende stalling en ruimte voor de fiets in het winkelgebied, rond voorzieningen en rond scholen;
- de gemeente neemt het beeldkwaliteitsplan serieus en ziet er op toe dat in het centrum op straat uitgestalde nering en reclame het langzame verkeer niet hindert;
- goed onderhoud van de bestrating van voet- en fietspaden; er wordt gezorgd voor voldoende ruimte (bomen, straatmeubilair) voor mensen met kinderwagens, rollators, scootmobielen en rolstoelen;
- de gemeente onderzoekt de parkeersituatie in de verschillende wijken in Noordwijkerhout en komt, in overleg met de bewoners, met creatieve oplossingen;
- het creëren van aantrekkelijke maar vooral veilige en goed onderhouden fiets- en wandelroutes naar strand, duin en achterland ; de buurgemeenten worden aangesproken om ook hetzelfde te doen;
- het openbaar vervoer naar en vanuit Noordwijkerhout is nog steeds aan de matige kant; het is bekend, de bussen rijden nogal eens leeg in de rondte; een evaluatie van de nieuwe dienstregeling en een klanttevredenheidsonderzoek in Noordwijkerhout is wellicht alleen daarom al gewenst; de busverbinding met station Voorhout, rekening houdend met de NS-dienstregeling en het toekomstige HOV-net verdient blijvend aandacht.

9. De financiën

Sociaal en realistisch

De verwachting is dat Noordwijkerhout ook in de komende periode bezuinigingen moet doorvoeren, dan wel de komende jaren terughoudend moet zijn in het doen van nieuwe investeringen. Hiervoor gaat de PvdA haar verantwoordelijkheid niet uit de weg. De PvdA kiest ervoor om bezuinigingen stapsgewijs te realiseren zodat de menselijke maat niet uit het oog verloren raakt en grote klappen voorkomen kunnen worden. Oud beleid moet worden getoetst op doelmatigheid en moet vervangen worden door nieuw beleid als dat nodig is.

Ook de gemeentelijke organisatie moet een bijdrage leveren aan noodzakelijke bezuinigingen. Dit kan door kritisch te kijken naar de eigen organisatie, gemeenschappelijke regelingen en de inhuur van externen.

Dat betekent voor de PvdA voor de komende raadsperiode:

- er wordt behoedzaam omgegaan met de beschikbare overheidsmiddelen; dit gebeurt door een sterke budgetdiscipline, sturen op gestelde doelen op basis van vooraf beschikbaar gestelde middelen en terughoudendheid met betrekking tot het aangaan van risico's;
- transparantie vooraf en achteraf door helder te verwoorden wat is bereikt, hoe het is bereikt en met inzet van welke middelen;
- de gemeente levert de diensten goed en goedkoop;
- de lokale overheid moet rekening houden met de koopkracht van haar inwoners; de Partij van de Arbeid streeft daarom naar het voorkomen van lastenverzwaringen; de PvdA zet zich in voor het behoud van kwijtschelding van lokale lasten, voor mensen met een minimuminkomen (tot 110 procent bijstandsniveau);
- in principe moet uitvoering van gedecentraliseerde taken binnen het meegekomen gedecentraliseerde budget plaatsvinden; waar dit niet kan, omdat de lokale situatie niet overeenkomt met de gemiddelde normen, maakt de Partij van de Arbeid keuzes vanuit onze principes van een samenleving waar voor iedereen plaats is, waar iedereen mee doet en 'de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen';
- het is belangrijk dat de gemeente reserves heeft om tegenvallers te kunnen opvangen maar het is geen doel op zich om reserves op te bouwen;
- niet alle voorzieningen hoeven per definitie kostendekkend te zijn; het algemeen belang, een cultureel belang of het bereikbaar maken van voorzieningen voor grote groepen kunnen een niet kostendekkend tarief billijken;
- ten aanzien van het reinigingsrecht blijven er verschillende tarieven voor een- en meerpersoonshuishoudens; zodra het echter technisch mogelijk is, wordt een tarief in rekening gebracht dat recht doet aan het principe 'de vervuiler betaalt';
- ieder jaar moet bij de jaarlijkse begroting een substantieel bedrag van de begroting vrij gemaakt worden voor nieuw beleid;
- bij investeringen legt de PvdA de nadruk op duurzaamheid;
- bij bezuiniging worden de uitgaven voor de Wmo ontzien;
- startersleningen blijven gehandhaafd voor jonge huishoudens bij de aankoop van een eerste woning.

10. Het lokale bestuur

Laagdrempelig en dichtbij

Bestuur

Veel vraagstukken overschrijden de gemeentegrenzen en vragen om een oplossing in groter verband. Nu al is onze gemeente partner in een groot aantal samenwerkingsverbanden zoals de Maregroep, de Intergemeentelijke Sociale Dienst, en Personeel en Organisatie. Maar de overtuiging is inmiddels gegroeid dat de decentralisaties in het sociaal domein, de financiële vooruitzichten en de opgaven in onder meer economie, ruimtelijke ordening en infrastructuur vragen om een steviger, kwalitatief betere en efficiëntere vorm van samenwerken. Daarom is in de 5 gemeenten van de Duin- en Bollenstreek de afgelopen 2 jaar veel aandacht besteed aan en gediscussieerd over het wat en hoe van de samenwerking. De 5 gemeenten in de Bollenstreek hebben in april 2013 besloten over de inhoud: 36 afspraken op 5 verschillende terreinen: openbare orde en veiligheid, zorg, welzijn en jeugdbeleid, economie, ruimtelijke ordening en infrastructuur. Nu gaat het om de vraag welke vorm van regionale samenwerking het beste is om, met behoud van zelfstandigheid en minder bestuurlijke drukte, de gemaakte afspraken uit te voeren.

Tegen die achtergrond wil de PvdA voor de komende raadsperiode:

- een overheid dichtbij de burger. Dit betekent géén gemeentelijke fusie.
- in overleg met onze buurgemeenten een duidelijk keus maken over welke zaken het beste lokaal geregeld kunnen worden en welke zaken in regionaal verband worden uitgevoerd.
- één samenwerkingsverband in één Gemeenschappelijke Regeling met Hillegom, Lisse en Teylingen. Noordwijk is en blijft welkom.
- Zoveel mogelijk van de huidige samenwerkingsverbanden worden hierin ondergebracht.
- Het dagelijkse bestuur van deze samenwerking bestaat uit burgemeesters en wethouders, het algemene bestuur bestaat uit een afspiegeling van de lokale raden.

Inspraak en participatie van burgers

De PvdA vindt dat het burgers zo gemakkelijk mogelijk moet worden gemaakt om hun opmerkingen of klachten over gemeentelijk beleid op allerlei wijzen te kunnen ventileren: persoonlijk, telefonisch, schriftelijk of digitaal.

Dat betekent voor de PvdA de komende raadsperiode:

- de dienstverlening van de gemeente dient optimaal te zijn. De gemeentelijke website is hierbij een steeds belangrijker schakel. De gemeente investeert de komende periode in een nog beter toegankelijke site waarop zo veel mogelijk diensten digitaal worden aangeboden.
- Wij willen dat op brieven en e-mails van burgers binnen 1 week een ontvangstbevestiging moet komen, zo mogelijk met nadere uitleg over de wijze van in behandeling nemen;
- Een bel- en herstellijn die 7 dagen per week, 24 uur per dag bereikbaar is zodat snel kan worden gereageerd op kleine klachten over de leefomgeving. Dergelijke kleine klachten dienen binnen 3 werkdagen te worden verholpen;
- de gemeenteraad regelmatig overleg moet plegen met verenigingen, organisaties, ondernemers en burgers om te weten wat er leeft;
- burgers natuurlijk de PvdA altijd kunnen benaderen als zij willen dat een onderwerp op de agenda moet komen.